

ZSO ne bo pristala na preštevanje manjšine

Po zadnjem televizijskem intervjuju, v katerem je državna sekretarka Mihaela Logarjeva, pristojna za manjšine, nedvoumno povedala, da nameravajo v Sloveniji izvajati pritisk na Zvezo slovenskih organizacij preko financ, nas je precej ljudi obiskalo ali poklicalo v zaskrbljenosti po telefonu.

Grožnje s financami so seveda vse prej kot primerne v odnosu do lastne manjšine. Toda tudi v Sloveniji ne bodo mogli mimo dejstva, da obstajajo znotraj manjšine različne smeri glede uveljavljanja manjšinskih pravic. ZSO je vedno zavračala in zavrača vsako obliko ugotavljanja manjšine, ki bi povzročilo na Koroškem nevzdržno delitev po etničnih ločnicah. Koncept manjšinske politike ZSO je naravnana na združeno Evropo; Evropa pa gradi na sožitju različnosti tako manjšin kot večin in na presejanju etničnih konfliktov.

Treba se je zavedati, da bi take vsesplošne volitve v skupno »demokratsko« zastopstvo, kakršnega želi Narodni svet koroških Slovencev, bile v nasprotju z demokracijo. Narodno skupnost bi omejile na maloštevilno jedro aktivistov, ki pa seveda ne predstavljajo celotne manjšine, sestavljene iz pripadnikov vseh mogočih variant tistega, kar imenujemo slovenstvo.

Slovenija ocenjuje svoje manjšine s stališča svoje manjšinske ureditve in pozablja, da je tamkajšen »popis« manjšine izveden preko državnih instanc. V Avstriji tako ugotavljanje ni niti predmet razmišljanja in – kar je najvažnejše – vse manjšine v Avstriji tako ugotavljanje odločno odklanjajo. Vse – razen Narodnega sveta koroških Slovencev.

Zveza slovenskih organizacij je mnenja, da se uveljavljanje evropskih standardov manjšinske zaščite ne bo dalo zavestno. Slovenija ima za manjšine znotraj države višje standarde kot druge evropske države (glej članek Mojce Drčar-Murko na 3. strani). A ugotavljanje manjšine na Koroškem po vzorcu Slovenije ne bo. Avstrija namreč ne bo spreminjala ustave zato, ker bi to rada NSKS ali R Slovenija – o vzrokih smo že pisali in bomo še, so pa jasni vsakemu povprečno politično zainteresiranemu.

Tako preostaja možnost nekakšnega privatnega preštevanja, ki je, previdno rečeno, nacionalističen pristop do reševanja manjšinske problematike. In nacionalističen pristop je politika konfliktov. Privatno preštevanje, ki ga ne izvede država, ni ne demokratično in ne skupno.

Politična usmeritev ZSO je nenazadnje tudi v iskanju demokratičnih zaveznikov v smislu sožitja, spoštovanja različnosti med večino in manjšino, v skupnem reševanju konfliktov, ne da bi se jih izogibali.

Računa z dejstvi, ki obstajajo, ki so, in ne s tistimi, ki naj bi po mnenju v Sloveniji bili.

Pričakovati je, da se bo pritisk na ZSO – po izjavah gospe Logarjeve in podpredsednika vlade RS Podobnika silno zaostril. A v Sloveniji bodo morali spoznati, da imajo v rokah sicer naše finance, ne pa našega političnega prepričanja. In to ni odvisno od denarja.

Sonja Wakounig,
podpredsednica ZSO

Živel ples! Prejšnji petek maturantov šentpeterske Višje šole za gospodarske poklice v Šentjakobu (slika zgoraj), to soboto maturantov slovenske gimnazije. Ob tem pa še mnogi društveni. Po trdem delu se je treba sprostiti, in tako je prav. Po pustu pa bomo spet trdo poprijeli na narodnostnem in kulturnem delu.

PREBLISK

CERKEV je sveta. Predvsem sveta krava, ki se je nepobožni in brezbožni ne smejo dotikati, ko gre za strogo hierarhijo, podložnost in ubogljivost. Zato je tembolj neprijetno, kadar pride na dan prav homoseksualnost visokih dostojanstvenikov, ob dejstvu, da cerkev prav to spolno usmerjenost žigosa za eno največjih zablod človeštva.

Primer Groer bi bil lahko tudi šansa za cerkev (pa ne bo). Mnenja sem, da se nikogar ne tiče, če ima kdo raje istospolne ljudi kot obratno.

V cerkvenih strukturah je neprimerno več homoseksualcev kot v civilni družbi, no, pa kaj. Toda pomisliti je treba na strahotne pritiske in na

stiske ljudi, ki svoje spolnosti ne smejo živeti. Nič ne pomaga argument, da so se tako »sami odločili«. Človek v različnih razvojnih stopnjah ne čuti in ne misli vedno enako, razen tega pa se spolnosti ne da odložiti kot klobuk.

Koliko je Groer »kriv«?

Intimnost posameznika je nedotakljiva, tudi Groerjeva – razen seveda, če ga mikajo otroci. A če je cerkev del družbe, je soodgovorna za človeške stiske, ki jih ustvarja s svojim nadzorom nad spolnostjo posameznika. Prav ta nadzor je namreč eden od razpoznavnih elementov vseh totalitarnih sistemov.

S. W.

»New Swing Quartett«

v k & k center v Šentjanžu, v soboto, 17. 1. 1998, ob 20. uri
Prisrčno vabljeni!

Umrl je Blaž Singer

Pretekli petek je po dolgi boleznini umrl znani narodnopolitični in kulturni delavec Blaž Singer. Po vsej Koroški je bil znan tudi po svojem velikem prizadevanju za ohranjanje in razvoj kmetijstva, še posebej pa je bil priljubljen med slovenskimi kmeti, saj jim je strokovno in organizacijsko pomagal ustanavljati živinorejske krožke in jih pri tem tudi strokovno usposabljal. Na šentrupeškem pokopališču so se od njega poleg številnih žalnih gostov v imenu Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze, Skupnosti južnokoroških kme-

tov in Koroške kmetijske zbornice poslovali Tonči Schlapper, Štefan Domej in Franci Gröblacher.

(Več na strani 7)

Ljubljana ima županjo

V nedeljskem drugem krogu nadomestnih volitev za ljubljanskega župana oz. županjo je zmagala kandidatka Liberalne demokracije Slovenije Vika Potočnik. Prejela je nekaj preko 55 odstotkov oddanih glasov, njen protikandidat s podporo krščanskih in socialnih demokratov Anton Jeglič pa deset odstotkov manj. Predvolilna tekma za drugi krog je potekala dokaj korektno in po izjavah obeh kandidatov zgledno tudi za državnozborske ali predsedniške volitve v Sloveniji.

Vika Potočnik je v Sloveniji in v Ljubljani dokaj priljubljena političarka. Kot poslanka v državnem zboru se je afirmirala s svojo verodostojno politiko predvsem na socialnem področju. Njen human odnos do ljudi in njihovih problemov se odraža tudi v njenem predsedovanju široki organizaciji za skrb in pomoč mladim, Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Kot prvi cilj svojega županova si je zadala boljše sodelovanje z mestnim svetom, ki je bilo doslej v odnosu do župana zelo skrhano.

Vika Potočnik bo kot prva ženska ljubljanska županja svoje dolžnosti opravljala do konca letošnjega leta, je torej le nadomestna po odhodu prejšnjega župana Dimitrija Rupla za slovenskega veleposlanika v Združene države Amerike. Njen program je že v predvolilni kampanji obsegal prizadevanje, da Ljubljana kot prestolnica Slovenije dobi evropske dimenzije.

J. R.

36. gimnazijski ples ZG in ZRG za Slovence

v petek, 16. 1. 1998,
ob 19.30

v domu sindikatov v
Celovcu (ÖGB-Haus)

Igrata ansambla:
Carinthian Combo
in
Stopar iz Slovenije

PRED novim letom sem bil na nekajdnevnom potovanju po Združenih državah Amerike. Tokrat sem še posebej opazoval, kako tam deluje sožitje med različnimi rasnimi in etničnimi skupinami. Letno namreč imigrira v ZDA 2 milijona ljudi (500.000 legalno in 1,5 milijona ilegalno). V začetku naslednjega stoletja bo približno 40 odstotkov ameriškega prebivalstva izhajalo posredno ali neposredno iz tujerodnega okolja (ameriško-afriškega, ameriško-latinsko-ameriškega, ameriško-azijskega in ameriško-evropskega). Okoli leta 2050 pa bo ta skupina že večinska.

Seveda ni mogoče dajati resnih ocen na podlagi nekajdnevnega potovanja po ZDA, kljub temu pa je mogoče govoriti o vtisih.

Amerika pri reševanju sožitja v zadnjem času poudarja predvsem človekove pravice ter dodatno še posebej ohranjanje in spoštovanje različnosti (ras, etničnih skupin, spolnih usmeritev ipd.). Strokovna literatura poudarja, da je spoštovanje različnosti eden izmed ključev ameriškega uspeha tudi na gospodarskem področju. Velika podjetja nastavljajo strokovnjake, ki se ukvarjajo s sožitjem znotraj

KOMENTAR

dr. Marjan Sturm

tovarn. Pravijo, da rasni in medetnični konflikti škodujejo uspešnemu razvoju v podjetjih. Zato da je treba možne konflikte od vsega začetka ali

Ključ ameriškega uspeha je spoštovanje različnosti

preprečiti ali vsaj minimirati.

Ob prebiranju dnevnega časopisa sem ugotovil, da je očitno družbeni konsenz, da se o vprašanih sožitja dnevno razpravlja konstruktivno. Tudi v razgovorih s svojimi sogovorniki sem ugotovil, da je senzibilnost za vprašanja sožitja zelo velika.

To ne pomeni, da v ZDA ni dnevnega rasizma in etničnih konfliktov. Toda pomembno je, da obstaja očitno nek družben konsenz, da se je treba aktivno lotiti vprašanj sožitja.

Seveda ne moremo primerjati ameriških razmer z evropskimi ali srednjeevropskimi, a tendence so zelo jasne.

Proces evropske integracije seveda pomeni tudi širši gospodarski prostor, migracijo znotraj Evrope in tudi imigracijo od zunaj. Iz tega vidika je seveda pomembno videti, kakšne izkušnje imajo pri tem ZDA.

Poudarjanje različnosti in s tem preseganje rasnih in etničnih meja je zanimiv vzvod za reševanje sožitja. Kajti nekaj je res: medetnični

konflikti so skrajno destruktivni, vežejo veliko energij in škodujejo družbi v celoti.

Ob vsej specifičnosti ameriških razmer je treba poudariti, da se ameriške politične elite očitno zavedajo tega, da je treba medetnične odnose aktivno razreševati in jih ne zlorablja za poceni medstrankarske in politične obračune. To pomeni, da imajo politične elite glavno odgovornost za sožitje. Ob taki politiki bi se lahko evropske, predvsem pa srednjeevropske politične elite lahko marsičesa naučile.

Politika v Sloveniji 1998

Slovenska politika vstopa v leto 1998, tako na bregovih vladajočih strank kot tudi opozicije, z odločnimi koraki v smeri priprave na lokalne volitve. Izjave vodilnih prvakov strank v noveletnih intervjujih kažejo, da bistvenih sprememb ali velikih dejanj ni pričakovati. Novih medsebojnih vezi ali političnih pogodb ne bo, pa tudi kar zadeva glasovanje koalicijske pogodbe vladnih političnih strank. Res je, da vladajoča garnitura nima usklajene opozicije, pravzaprav politika, ki v Sloveniji nekaj velja, nima resne alternative. Opozicija je namreč idealno skregana med seboj. Redko se namreč zgodi, da je opozicija sposobna podpreti rešitve, ki so pozitivne, ki nimajo strankarskega značaja oz. ki so vnaprej vsem jasne kot nacionalno in državno napredne, oz. v korist vsega ljudstva. Opozicija večinoma igra vlogo večnega užaljenca oz. je za vse stvari enostavno že vnaprej proti.

Le ena skupna načelna opredelitev je trenutno veljavna. Gre za evropsko usmeritev oz. približevanje in vstopanje v Evropsko zvezo ter kako posodobiti celotno državo. Kako naprej in kako obračunati s preteklostjo? Večna tema, od osamosvojitve dalje in kot rdeča nit se bo vlekla vse leto. Iz nje naj bi izšli tudi zmagovalci lokalnih volitev ob koncu leta. Lokalne volitve so namreč v ospredju razmišljanja in aktivnosti vseh političnih strank. Občinski svetniki

in župani, ki jim poteče pozno jeseni mandat, so še kako pomembne osebnosti v današnjem javnem življenju. Ne le zaradi ugleda ali občutka vladanja, tudi finančno se ukvarjanje s politiko splača.

Nedeljske volitve za župana(jo) prestolnice so pokazale, da v Sloveniji prepričljivo največ ljudi podpira liberalno demokracijo in da se bodo morale ostale stranke močno potruditi, da bodo do pozne jeseni znale pridobiti glasove za obdržanje dosedanjih pozicij po občinah. Še posebej velja to za mestne občine oz. urbana središča, kjer želijo vse stranke nastopiti samostojno in seveda zavzeti čimveč stolčkov. Pa smo spet tam, kjer se kaže razmerje med vladajočimi in opozicijo. Zmagali bodo močnejši, vplivnejši in tisti, ki imajo že vseh sedem let vajeti v rokah. Opozicija pa je že napovedala, da ni sposobna stopiti skupaj niti takrat, ko bo šlo za to, da bi poskušala zasedati oblast, pa četudi vsaj lokalno. Za kaj več bo potreben še čas, za prve pomembne korake pa ga ima sedaj dovolj, da jih uskladi. V vrhovih političnih strank torej lahko pričakujemo spremembe, tako kadrovske kot organizacijske, vendar zgolj med tistimi, ki so v opoziciji. V Liberalni demokraciji tega ne bo (skorajšnji kongres ne obeta bistvenih sprememb), ostali veljaki predvsem iz opozicije pa tudi ne kažejo revolucionarnih nagnjenj.

Aleš Kardelj

SLOVENJI PLAJSBERK

Plačilo za tek čez drn in strn s smučmi

LOIPENBENÜTZER ACHTUNG

Für die Benutzung der Loipe wird ein Beitrag zur Loipenerhaltung eingehoben! Sie werden ersucht, den Beitrag bei unserem beauftragten Mitarbeiter zu entrichten.

Vielen Dank und viel Vergnügen

Für den Bürgermeister:
Der Sportreferent
der Stadtgemeinde Feistritz

PREISE	
Tageskarte	S 20,-
Wochenkarte	S 100,-
Jahreskarte	S 300,-

Kinder und Jugendliche bis 18 Jahre frei

Kinder und Jugendliche
skarte S 20,-

Sedaj, v zimskih mesecih, se v Podnu in Slovenjem Plajberku kar tre smučarjev in tekačev na progi. Medtem, ko se smučina v celoti nahaja na Serajnikovem, po domače Boštovem zemljišču, je tekaška proga speljana po travnikih in senoženih številnih kmetov, ki za to ne dobijo niti groša odškodnine. Volilna skupnost Borovlje je že pred leti zahtevala, da mora občina tem kmetom izplačati določeno odškodnino, ker ne gre, da je treba za alpsko smučanje odšteti precejšnjo vsoto, tekaško smučanje pa naj bi bilo docela zastoj. Na zadnji seji je boroveljski občinski svet odredil, da je treba odslej za tek

na progi nekaj plačati. Volilna skupnost Borovlje pa zahteva, da mora del dohodkov biti izplačan lastnikom zemljišč, po katerih je tekaška proga speljana.

PRED ČLOVEKOVIMI PRAVICAMI

100 let Zolajevega »J'accuse«

PRI nas ni bilo čuti skoraj nič, v Franciji pa so veliko prostora namenili 100. obletnici objave slavnega članka Emila

Pisatelj Emile Zola

Zolaja »J'accuse« (Obtožujem), v katerem se je zavzel za oficirja francoske vojske Dreyfusa, ki so ga obsodili na dosmrten izgon na kazenski otok v bližini Gvajane zaradi veleizdaje. Čeprav je bilo kaj kmalu jasno, da izdajalec ni Dreyfus, pa je glavni štab hotel zadevo zamolčati, češ: saj je vseeno, če sedi nek nepomemben Žid.

»Afera Dreyfus« – pod tem imenom je prišel v zgodovino proces, ki je spremenil francosko zakonodajo, ko so mediji prvič aktivno posegli v družbeno dogajanje z ustvarjanjem ja-

vnega mnenja in ko so se intelektualci prvič združeno postavili za pravico in resnico.

Alfreda Dreyfusa, alžarskega Žida, so zaprli leta 1994, obojenega, ker naj bi predajal vojaške dokumente nemškemu vojaškemu atašeju. Nek francoski oficir pa je kmalu odkril pravega krivca. Vezan na vojaško tajnost ni mogel z dejstvi v javnost, a pridobil je kmalu več vplivnih ljudi, ki so se začeli zavzemati za obnovitev procesa. Do procesa proti pravemu krivcu Esterhazyju je tudi prišlo, a so ga po petih minutah razprave oprostili: krivec je moral ostati Dreyfus. Afero je spremljala javnost, izbruhnila je prava antisemitska gonja. Z oprostitvijo Esterhazyja so vojaške oblasti hotele enkrat za vselej zaustaviti »dreyfusovce«. A naredili so račun brez Zolaja.

Emil Zola, tedaj 57-leten, na višku slave in ugleda, je 13. januarja 1998 napisal predsedniku države odprto pismo in ga objavil v dnevniku »L'Aurore«. V njem je obtožil vidne politike in pripadnike vojske zlorabljanja svojih položajev in manipuliranja procesa. Reakcija je sledila: Zolaja je sodišče

obsodilo na leto dni zapora in na denarno kazen. Zaporu se je izognil tako, da je emigriral v Anglijo.

Kar pa je morda še pomembnejše: ob tem procesu, ki je povzročil antisemitsko eskalacijo, se je oblikovala zavest o človeških pravicah in rodila se je ideja Lige za človekove pravice.

Toda od Zolajevega pisma je preteklo še precej časa, da so Dreyfusa izpustili. Šele 19. septembra 1899 je predsednik države podpisal pomilostitev zanj. Dreyfus je dobil nazaj svobodo, ne pa še svoje časti.

Ko je bil Dreyfus na svobodi, je Zola napisal zadnje pismo predsedniku republike, v njem pa piše: »Jaz sem samo pesnik, samotni pripovednik, ki v svojem kotu opravlja svojo nalogo, katere se lotim z vsem svojim bistvom. Z vso svojo osebo sem za zavzel zanj, na najbolj časten način, ki sem ga zmoget, zdaj pa se nepreklicno vračam v tišino.«

Emile Zola je umrl 29. septembra 1902, s ponovno revizijo procesa pa so začeli šele aprila leta 1903. Dreyfus je bil popolnoma rehabilitiran šele 12. julija 1906, dan kasneje pa je spet mogel stopiti v vojaško službo. Dreyfus, ki je služboval še v med prvo svetovno vojno, je umrl leta 1935. S. W.

VOLILNI RED NA KOROŠKEM

Zernatto proti spremembi

Deželni glavar Zernatto je izjavil, da je proti spremembi volilnega reda na Koroškem, kar pomeni, da je manjšim strankam, kakršne so Liberalni forum, Zeleni ali pa Enotna lista, vstop v deželni zbor praktično onemogočen.

Na Koroškem je za vstop potrebnih približno deset odstotkov glasov pri volitvah, v drugih deželah Avstrije pa je potrebnih med 4 in 5 odstotkov za pridobitev osnovnega mandata.

Govornik Zelenih na Koroškem Michael Johann opozarja, da so majhne stranke zastopane v deželnih zborih sedmih dežel

in da zato ni nikjer »italijanskih razmer«, kot se boji Zernatto. Povsod se je stopnja demokratičnosti samo povečala, nikjer pa niso bile zato potrebne ponovne volitve. Na primeru Salzburga je razvidno, da je taka ureditev protustavna, in tam so volilni red že spremenili. Na Koroškem bi se lahko zgodilo, da bo treba ponavljati deželne volitve, če se volilni red ne bo prej spremenil.

Johann je opozoril, da bo v primeru, če vlada ne bo podvzela ničesar, sprožil ljudsko povpraševanje o znižanju procentne klavzule za osnovni mandat. S. W.

IZSLEDKI ŠTUDIJE O NEMCIH NA SLOVENSKEM

Za njimi so ostali le redki ostanki oz. posamezniki

Po avstrijski študiji o nemško govoreči narodnostni skupnosti, ki jo je pripravil in predstavil univerzitetni profesor Stefan Karner, je pred božičem bila v Ljubljani predstavljena študija o Nemcih na Slovenskem med leti 1941 in 1955, ki jo je izdelala delovna skupina okrog univerzitetnega profesorja Dušana Nečaka. Njeni izsledki so, suho povedano, sledeči: od nekdanje močne narodnostne skupnosti Nemcev (nemško govorečih) na Slovenskem so ostali le marginalni preostanki, v bistvu »ostanek ostanka«.

Nečak je uvodoma naglasil, da je pričujoča študija dejansko pokrila in izbrisala belo liso na področju slovenskega zgodovinskega, kajti po drugi svetovni vojni so v slovenski znanosti vprašanje nemške manjšine hudo zanemarili, kar spriči siceršnjega odličnega raziskoval-

nega standarda o drugih manjšinah zelo čudi. Nemci so z manjšimi izjemami, sem sodijo temeljna dela Dušana Bibra o Nemcih in nacizmu v Jugoslaviji, znanstvene razprave Tonea Ferenc o nacistični politiki na Slovenskem, ter raziskovalni projekt Mitje Ferenc o kočevskih Nemcih, ki je bil lani predstavljen tudi v Tinjah, bili za znanost tabu-tema.

Do premika je prišlo leta 1992. Skupno z Inštitutom za narodnostna vprašanja in ob pomoči ministrstva za znanost in tehnologijo se je Dušan Nečak lotil pilotske študije z raziskovanjem usode Nemcev v dobi 1918–1955, leta 1993 pa je pri istem ministrstvu prijavil znanstveni projekt »Nemci v Sloveniji 1941–1955«. Projekt sta podprla ministrstvi za znanost in tehnologijo ter za zunanje zadeve.

Po prvem letu je skupina, Nečak je k sodelovanju povabil vidne slovenske strokovnjake s tega področja, morala ugotoviti, da neomajno lahko razpolaga samo s slovenskimi in nemškimi arhivi, drugod pa je naletela na težave. V jugoslovanskih arhivih so jim kaj kmalu prišli na sled in jim zaprli vrata pred nosom, v Avstriji odnosno na Dunaju je Nečak po prvotni odklonitvi mogel raziskovati šele na intervencije od zgoraj, potem pa res brez težav.

Namen študije, ki je bila slovenskim oblastem predana novembra 1997, ni bilo iskanje nemške manjšine na Slovenskem, ampak rekonstrukcija historičnega dogajanja. Zajemala pa je nekdanja nemška naseljena območja na Spodnjem Štajerskem, v Prekmurju, Ljubljani in na slovenskem delu

Koroške. Kočevski Nemci z docela drugo situacijo so bili bolj obrobni del študije, katere izsledek je, da je nemška manjšina na Slovenskem praktično izginila.

Bilateralna komisija

V medijih je bilo precej pisanja o bilateralni komisiji med Avstrijo in Slovenijo za preučevanje tematike Nemcev na Slovenskem. Nečak je poudaril, da nikoli ni bil imenovan za člana te komisije, pojasnil pa je, da kljub številnim zapletom slovenski zgodovinarji dobro sodelujejo z dunajskim inštitutom za sodobno zgodovino.

Za povojno usodo Nemcev na Slovenskem je bilo odločilno njihovo zadržanje med okupacijo 1941–1945. Študija izpričuje, da je od 15.000 Nemcev, ki so 30. julija 1941 živeli na Slovenskem, samo 200 oseb sodelovalo v NOB, od tega večina na Kočevskem, večina ostalih pa je aktivno sodelovala z okupatorjem in v njegovih vrstah, najsi v upravi, pri zaplembi slovenske posesti, v politiki, vojaških in političnih formacijah, pri germanizaciji in pri izgonu slovenskega prebivalstva.

Politična odločitev takratnih jugoslovanskih oblasti o izgonu Nemcev in zaplembi njihovega imetja, kakor je bila določena v Avnojskih dokumentih, je docela v soglasju z zahodnimi zavezniki, ki so med drugim v potsdamski izjavi zapečatili izgon Nemcev iz vzhodne Evrope.

Huda razpršenost

Nemška manjšina v Sloveniji danes ne živi strnjeno, ampak je razpršena po vsej državi, kar je posledica izgube zgodovinskih naselitvenih jeder po drugi svetovni vojni. Samo v štirih krajih živi več kot dvanajst Nemcev. Drugi osnovni problem je avtohtonost manjšine. Več kot polovica njenih pripadnikov niso avtohtoni, ampak rojeni v tujini (Avstrija, Nemčija) oz. v predelih bivše Jugoslavije. Prav ta neavtohtonost razlikuje Nemce, ki se vrhu tega delijo na Avstrijce in Nemce, od ostalih dveh priznanih manjšin v Sloveniji, Italijanov in Madžarov.

Nečak je v svojem sklepnem stavku menil, da je za razumevanje nemške manjšine na Slovenskem nujno potrebno oblikovati novo projektno skupino.

Slovenski Nemci so v treh valovih zapustili Slovenijo: v prvem valu maja 1945 so odšli kolonisti in Kočevjarji, v drugem valu avgusta do oktobra 1945 tisti, ki so bili zaprti v taboriščih Teharje, Strnišče in Hrastovec, tretji in največji val pa je ob koncu leta 1945 in v začetku leta 1946 zajel Nemce v Ljubljanski pokrajini, na Štajerskem in v Prekmurju. Pri tem je treba poudariti, da so zavezniški prevzemali samo določene kategorije Nemcev in da o smrtnih žrtvah povojnega izгона ni zanesljivih številk.

Prof. Nečak s svojimi kolegi na predstavitvi študije

Foto: SV

Mojca Drčar-Murko je novinarka in dopisnica »Dela« na Dunaju, pravnica in ena najbolj prizanih novinark na slovenskem medijskem področju

Posameznik – jedro manjšinske zaščite

ZA Slovenijo sta ureditev in sprotno dopolnjevanje evropskega prava manjšinske zaščite zelo pomembna. Številčno močne slovenske manjšine so avtohtono naseljene v sosednjih državah in tam je tudi veliko poznejših migrantov. Na njenem ozemlju pa živijo bodisi avtohtone manjšine drugih narodov bodisi skupine ekonomskih migrantov in poznejših priseljencev. V mednarodnem pravu sicer ni nespornih soglasnih definicij manjšin – zato je praksa držav tudi tako različna in močno pod vtisom vsakratnih dvostranskih političnih odnosov – a v daljših obdobjih je le mogoče razbrati prevladujoče doktrinarne trende, ki jih države ne morejo prezreti.

»Slovenska rešitev«, zapisana v ustavi iz leta 1992, je sestavljena iz dveh teoretičnih zasnov zaščite manjšin. Splošna določila zaščite v 61. in 62. členu (vsakdo ima pravico, da svobodno izraža pripadnost svojem narodu ali narodni skupnosti, da goji in izraža svojo kulturo in uporablja svoj jezik in pisavo; vsakdo ima pravico, da

pri uresničevanju svojih pravic in dolžnosti ter v postopkih pred državnimi in drugimi organi, ki opravljajo javno službo, uporablja svoj jezik) so oprta na moderni koncept individualnih človekovih pravic. Po tem se skladajo z Evropsko listino o regionalnih in manjšinskih jezikih z dne 2. oktobra 1992 in Okvirno konvencijo o zaščiti narodnih manjšin z dne 1. februarja 1995. Obe sta bili sprejeti v okviru Sveta Evrope, katerega članica je tudi Slovenija.

Drugi del rešitve je oprta na vzorec zaščite, ki je bil aktualen v minulih desetletjih, torej na prostorsko zaščito drugojezičnih skupin, ki tam strnjeno tradicionalno živijo. Pogoje avtohtonosti sta po teh merilih izpolnjevali dve manjšini, pri čemer je bila ureditev zaščite ene od njiju (italijanske) oprta še na obveznosti iz osimske meddržavne pogodbe iz leta 1975.

Sporna vprašanja s sosednjimi državami, nastala v zadnjem času, imajo korenine v tem križanju dveh konceptov. Ker sta manjšini, ki jima pripada pravna zaščita, kakršne v Evro-

pi razen Južnih Tirolcev v Italiji ne uživa nobena druga, v primerjavi z drugimi manjšinskimi jezikovnimi skupinami v znatno boljšem položaju, je razumljiv občutek, da so diskriminirane. Jasno, merijo se z najvišjo ravno v državi in logično je, da stremijo k temu, da bi bile zato tudi same priznane za avtohtone manjšine. Ustavno besedilo je poleg tega še nedosledno (pravic romske skupnosti ne našteva) in terminološko »drugačno«, kar očitno bega tudi slovensko diplomacijo. Izraz narodna skupnost v slovenski ustavi je namreč uporabljen kot sinonim za manjšino; pojem je nastal zato, ker so nekateri menili, da »manjšina« vzbuja asociacije na nekaj manjvrednega. Če torej zdaj v slovenski vladi razmišljajo o statusih nekje med manjšino in narodno skupnostjo, je to pojmovni pleonazem.

Dobro pa je, da so zapleti z nemško govorečo skupino v Sloveniji in slovensko manjšino na Hrvaškem opozorili na nujnost oblikovanja politike do teh vprašanj. Nujno bi se bilo

treba prilagoditi novostim, ki nastajajo v okviru Sveta Evrope – tudi ratificirati Okvirno konvencijo – in na zakonski ravni ter v praksi poskrbeti, da se pripadniki jezikovnih manjšin v Sloveniji ne bi čutili v slabšem položaju.

Podobno definicijsko odprta je tudi Okvirna konvencija, ki v 10. členu priznava manjšinsko zaščito osebam na območju tradicionalne naselitve ali na podlagi »znatnega števila« (substantial number) kjerkoli, vendar le, če te osebe »tako zaščito zahtevajo« in če »take zahteve ustrezajo resničnim potrebam«. Podobno je zagotavljanje šolanja v manjšinskih jezikih zvezano s tradicionalnostjo naselitve, znatnim številom in resničnimi potrebami.

Če se bo – kar bi bilo priporočljivo – Slovenija lotila celovite revizije ureditve, bo interpretirala listino in konvencijo s splošnimi ustavnimi določili zaščite človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter členoma 61 in 62, ki sta nanje oprta. Zaščita bo odvisna od artikuliranih zahtev jezikovnih

manjšin in ustreznega (»znatnega«) števila ter realno izkazanih potreb, za katere Okvirna konvencija pozna še eno omejitev, namreč da mora biti zadovoljitev le-teh v okviru gospodarskih možnosti.

Povrh pa bo Slovenija z razlago dala politično znamenje matičnim državam manjšin, da želi ravnati v dobri veri in da to pričakuje tudi od njih. Da bi zniževala standarde ustavne zaščite dvema manjšinama in tako izravnala raven zaščite, ne pride v poštev, ker bi bilo to oženje že priznanih pravic v nasprotju z duhom evropskega prava. Da je tako ravnala Hrvaška, ki očitno svoje manjšinske probleme s Srbi rešuje po političnih navdihih trenutka, ni opravičilo. Narobe, to je povod, na podlagi katerega bi bilo mogoče po diplomatski poti na zadevo opozoriti mednarodne seдеže (Svet Evrope). Hrvaška ni ravnala po Okvirni konvenciji, ki jo je celo že ratificirala, saj ta izrecno pravi, da nič v njej ne more biti povod za ukinjanje že zagotovljene višje ravni zaščite.

(»Delo«, 3. januarja 1998)

ŠOLSKA KRONIKA

Slovenski zbornik s pogledom na Koroško

SLOVENSKI šolski muzej je lanskega decembra izdal 30. zbornik za zgodovino šolstva in vzgoje z naslovom Šolska kronika, s katerim nas seveda spominja na naš poglavitni vir za zgodovino šolstva. Gre torej za enak naslov, kot ga ima šolska knjiga, v katero praviloma ravnatelj (redkeje kdo od drugih učiteljev) vsako šolsko leto vpiše osnovne podatke o šoli in vse pomembne dogodke. Naslov knjige potemtakem dovolj ustrezno opozarja na tisto zgodovino, ki na tak način iz leta v leto sproti nastaja kot obvezni del šolske dokumentacije. Lanski snopič Slovenskega šolskega muzeja z obsegom 330 strani sta uredila direktor muzeja dr. Andrej Vovko in sodelavka muzeja Mateja Ribarič, med člani uredniškega odbora pa je tudi dr. Teodor Domej iz celovškega deželne šolskega sveta.

Knjiga je skladno z uredniško zasnovo razdeljena v več razdelkov. Prvi je »Članki in razprave«, prinaša pa poglobljene zgodovinske prispevke. Sandra Kurnik Zupančič je napisala prvi del prispevka Začetki šolstva v Jarenini (segajo v predtorezijsko obdobje). Zelo zanimiva je razprava Ivanke Zajc Cizelj Šiba novo mašo

poje o šolskih kaznih v Celju ob koncu prejšnjega in na začetku tega stoletja približno od takrat, ko jih je cesarski šolski zakon iz leta 1869 prepovedal (beremo, da prepovedi dokaj pogosto niso upoštevali niti učitelji verouka). Natalija Glažar pod naslovom Politika šolstva in problemi slovenske prosvete v obdobju 1918–1921 obravnava ukinitvev nemških šol in pouka nemščine v novi kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, v kateri je slovenščina prvič postala državni jezik. Razprava Rozine Švent Slovensko begunsko šolstvo po letu 1945 se dejansko loteva samo tistih šol, nastalih v koroških krajih Vetrin in Spittal ob Dravi ter v taborišču Peggez pri Lienzu, povsod pa sta delovali osnovna šola in gimnazija. Zgodovino 24 šolskih let Srednje verske šole v Želimljah pri Ljubljani je obdelal Bogdan Kolar.

Drugi razdelek ima naslov »Prispevki in gradivo«. Uvaja ga prispevek Slavice Pavlič Jubileji šol v letu 1998. Prikaže kar 25 slovenskih osnovnih in srednjih šol v državotvorni Sloveniji, ki letos praznujejo najmanj 90 let obstoja. Tu se nam postavlja vprašanje, ali ne bi sem sodile šole celotnega

slovenskega prostora ne glede na državne meje. Menim, da vsekakor, saj imajo npr. tudi današnje dvojezične šole na Koroškem bogato slovensko zgodovino, četudi morda danes ne obstajajo več. Tako bi med slavljence sodili tudi ljudski šoli Vovbre/Haimburg s 180 letnico in Ledenica s 120 letnico, celo vrsto pa bi jih lahko po Popotnikovem Koledarju za leto 1893 našli za naslednje leto. S svojo stoletnico je med slavljenci tudi šola Sele pri Slovenjem Gradcu v nekdanji Meškovi fari, na kateri je znameniti pisatelj poučeval verouk vse od priselitve v letu 1921. V sicer kratek zapis se je vrnilo več napak – že z imenom kraja, ki ni Sela in s sliko šole, ki nikakor ni tista, o kateri teče beseda. Naj iz tega razdelka omenim vsaj še življenje in delo dr. Mihajla Rostoharja Ane Benedetič (seveda o uveljavljenem visokošolskem profesorju psihologije na češki in ljubljanski univerzi) ter prispevek pod tem člankom podpisanega Srce dvojezičnega šolstva na Koroškem (o strokovnem pedagoškem združenju slovenskih učiteljev ter o njegovi založbi za slovenske učbenike in strokovna gradiva zlasti za

dvojezični pouk in pouk slovenščine, oboje pod vodstvom uglednega in neumornega šolnika Franca Kukovice).

V razdelku »Spomini na šolo« sodelujejo tudi slovenski pisatelj Janez Švajncar z opisom svojega začasnega učiteljevanja pod naslovom Za dom in družino. Vsebinski sklop In memoriam je posvečen tudi spominu na profesorja pedagogike na mariborski univerzi dr. Rudija Lešnika, napisal ga je Mladen Tancer, ter profesorju iste znanosti na ljubljanski univerzi z naslovom Dr. Vlado Schmidt in Slovenski šolski muzej, ki sta ga prispevali S. Pavlič in Tatjana Hojan.

Razdelek »Iz muzejskega dela« prinaša kar devet sestavkov o dejavnosti tega in drugih muzejev, ki so pripravili kakšno šolsko prireditev. Gotovo je najpomembnejši prvi z naslovom Poročilo o delu Slovenskega šolskega muzeja v letu 1996, napisala sta ga A. Vovko in Mateja Ribarič. Zelo obsežen in vsekakor vsaj enako pomemben kot ostali je sklop Poročila in ocene. Tu npr. beremo študijski zapis Zvonka Perata o najznamenitejšem šolskem matematiku avstrijskega cesarstva dr. Francu Močniku oziroma o njegovi Metodiki matematike za ljudske šole. T. Hojan je napisala spodbudno oceno knjige Prve učiteljice, prve pisateljice – kdo jih pozna? mlade koroške profesorice Mateje Kušej, Marija Lesjak pa o knjigi Šolstvo in učiteljice na Slovenskem Mirjam M. Hlad-

nik. A. Vovko piše tudi o dveh knjigah o mariborskem srednjem in visokem kmetijskem šolstvu (naj omenim, da je tamkajšnja kmetijska šola, ustanovljena leta 1872, dobila pomembno mesto v romanu Petra Handkeja Ponovitev, ki ga lahko imamo za en sam slavošpev Sloveniji in slovenskemu jeziku, napisanem seveda še pred njegovimi spornimi stališči o slovenski osamosvojitvi in državi). Branko Šuštar nas seznani z avstrijsko-slovenskim zbornikom Erwachsenenbildung in der Aufklärung, ki so ga pripravili Wilhelm Filla, Elke Gruber in Jurij Jug. In končno sta tu še oceni zbornikov o dveh koroških šolah, ki sem ju napisal sam: 40 let slovenske gimnazije v Celovcu – jubilejni zbornik 1997 ter Zbornik za 50-letnico Srednje šole Muta (1947–1997).

Za širše raziskovalno delo bo komurkoli dobrodošla Bibliografija za slovensko zgodovino šolstva 1990–1995 Marjete Demšar. – Članki, razprave in prispevki imajo vzorne in dovolj izčrpne povzetke v nemščini ter nekajvrstične izvelečke v angleščini.

Slovenski šolski muzej spada med najstarejše tovrstne ustanove v Evropi, v Sloveniji pa med njene štiri najstarejše muzeje. V letošnjem koledarskem letu je s svojo spoštljivo stoletnico slavileneec tudi sam. Ob koncu poudarjam, da sem ta članek za Slovenski vestnik napisal zlasti z namenom, da koga od koroških šolnikov spodbudim, naj obdela zgodovino svoje šole za katerega od zbornikov Šolska kronika v naslednjih letih.

Franček Lasbafer

KULTURNO DRUŠTVO PRI JOKLNU

Z novim zagonom na delo

Winfried Steiner

Foto: SV

Od začetka decembra je novi predsednik kulturnega društva »Pri Joklnu« Winfried Steiner, 39-letni uslužbenec deželne vlade, po rodu Ziljan. Poln je načrtov za bodoče delovanje društva in o tem nam je rade volje dal nekaj informacij.

Na zadnjem občnem zboru društva je prišlo do nekaterih sprememb. Zakaj so bile potrebne?

Stvar je taka: gostilna in društvo skupaj sta sestavljala družbo z omejenim jamstvom, pa se je izkazalo, da taka oblika za kulturno društvo ni najboljša. Sklep občnega zbora je bil, da se društvo osamosvoji, kajti udeležba pri gospodarskem podjetju – kakršen gostilna pač je – nalaga dodatno skrb. Zdaj imamo praktično status podnajemnika, glavni najemnik pa je gostilničar Peter Bürger, ki vodi

gostilno. Pogodbo za prostore pa imamo zaenkrat za nadaljnjih devet let. Izstop iz družbe je bil potreben tudi zato, da smo pridobili dovolj ljudi za sodelovanje v odboru društva, ki zaradi eventualnih gospodarskih problemov doslej niso hoteli biti zraven. S tem imajo društveniki zdaj tudi drugačno izhodišče za delovanje.

Je društvu po finančni plati zagotovljeno dovolj možnosti?

Zadnja leta je društvo podpiralo ministrstvo za kulturo, zdaj je to nalogo prevzel urad zveznega kanclerja. Nekaj dobimo iz sredstev za pospeševanje manjšin, nekaj pa prispevata tudi dežela Koroška in mesto Celovec.

Kakšen pa je programski načrt novega vodstva?

Nadaljevali bomo s ciklom predstavitev narodnih manjšin v Avstriji pod naslovom »6 x Avstrija«. Do poletja bosta v tem sklopu še dva bloka prireditev. Predstavili se bodo Madžari, Čehi in Slovaki ter Slovenci. Za predstavitev Slovencev je zadolžen Rudi Köberl, ki je doma s Štajerskega; od tega si obetamo nekoliko drugačen pristop do kulture Slovencev, kot smo ga vajeni.

Poleg predstavitev manjšin pa imamo v načrtu še novo težišče delovanja: nekakšen »jour fixe« za ljudi, ki dobro

obvladajo slovenščino. Zvrstilo se bo deset predavanj slovenskih znanstvenikov, umetnikov, politikov, vidnih osebnosti, ki bodo na ta način prispevali tudi k boljši duhovni izmenjavi med Koroško in Slovenijo.

Česa bi si še želeli za društvo?

Želel bi si več obiska na naših prireditvah. Morebiti smo sami nekoliko krivi in bi morali bolj skrbeti za obveščanje javnosti.

Še osebno vprašanje: kako to, da ste prevzeli to funkcijo predsednika dvojezičnega društva in kaj je pri tem za vas največji izziv?

Tovrstno delo me zanima že vrsto let in se z njim ukvarjam pravzaprav že dolgo. Že v sedemdesetih letih sem prišel do spoznanja, da je dvojezičnost v tej deželi resnična obogatitev, zato bi tudi sam rad kaj prispeval za boljše samoumevanje dveh narodnih skupnosti. Nikoli nisem vedel kaj početi s pritiski določanja nacionalnosti. Bolj se strinjam s Petrom Turrinjem, ki je rekel, da je večina Avstrijcev »bastardov«, in to je zame pozitiven predikat. Nekoliko vzroka pa je verjetno tudi v otroštvu: z velikim zanimanjem sem prisluškoval babici, kadar se je v ziljskem narečju pogovarjala s sosedi. Razumel sicer nisem nič, a imel sem silno željo, da bi se mi ta jezik približal.

Želim vam veliko uspeha z društvom!

Z Winfriedom Steinerjem se je pogovarjala Sonja Wakounig.

HIŠA LITERATURE V CELOVCU

Pester spored za leto 1998

Vodja Musilove hiše Klaus Amann je na novinarski konferenci predstavil delovni načrt te mlade literarne ustanove za leto 1998. Z velikim zadovoljstvom je ugotovil, da je v zvezi z napadi celovškega kulturnega referenta Walterja Gassnerja, ta je namreč kritiziral pozdravne

Rekel je, da bodo literarne mu arhivu podarili manuskripte pisatelj Alexander Widner, Gustav Januš in Peter Handke. Nadalje je povedal, da je prireditve v preteklih dveh mesecih obiskalo nad 1.200 ljudi (razna literarna branja, nadvse uspel Lipušev simpozij itd.). Za leto, ki je pred nami, bodo skupno z inštitutom za izobraževanje odraslih organizirali serijo literarnih večerov s koroškimi pisatelji, ki bodo pripovedovali o svojih zgledih, zakaj pišejo, kaj pišejo itd. Ob 70. življenjskem jubileju Gerharda Lamperspergerja bo njemu posvečen tudi enodnevni simpozij z razstavo. Na sporedu bo spet in to drugič simpozij o Christini Lavant in Wernerju Koflerju. Mesečna literarna branja, brali bodo Walter Pilar, Christine Janach, Gustav Januš in drugi, ter predstavitev literature sosedskih narodov bodo zaokrožili bogato kulturno ponudbo.

Pred kratkim pa so tudi ustanovili društvo Prijateljev Musilove hiše, katerih podporni člani bodo kot zahvalo prejeli grafiko Gustava Januša. M. Š.

Dr. Klaus Amann

Foto: SV

besede Florjana Lipuša v slovenščini ob otvoritveni slovesnosti jeseni lanskega leta, veliko ljudi izrazilo solidarnost s to ustanovo.

PLIBERŠKI KONCERT PRIJATELJSTVA

Ob prijateljstvu tudi kvaliteta

Najbolj je na koncertu prijateljstva navdušil Mešani komorni zbor iz Celja

Foto: Fera

V soboto, 10. januarja, je v farni dvorani v Pliberku že enajstič potekal »Koncert prijateljstva – Concerto dell'amici-zia«, ki ga sestavljajo Moški pevski zbor »Foltej Hartman« Slovenskega prosvetnega društva »Edinost« v Pliberku (vodi ga mag. Božo Hartman), Mešani pevski zbor Coro misto »Haliaetum« Skupnosti Italijanov »Pasquale Besenghi degli Ughi iz Isole/Isola, ki ga od leta 1980 vodi prof. Claudio Struthoff, docent na konzervatoriju

»Giuseppe Tartini« v Trstu (tokrat ga je namesto njega vodila korepetitorica Eleonora Matijašič) in Mešani komorni zbor Celje z zborovodjem Pavlom Bukovacem.

Po nastopu MoPZ »Foltej Hartman« in uvodnih besedah predsednika SPD »Edinost« Jožka Hudla, ki je poudaril pomembnost takih srečanj, so pevcem in in številnemu občinstvu izrekli pozdrave in najboljše želje ob vstopu v novo leto še pliberški podžupan Štefan Vi-

sotschnig, predsednik mestnega sveta občine Celje, državni svetnik Lojze Oset, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in slovenskega narodnostnega sosveta dr. Marjan Sturm te predsednik Skupnosti Italijanov v Izoli Gianfranco Silian. Pozdrave v slovenskem in italijanskem jeziku pa je zaradi zadržanosti pismeno poslal tudi pliberški župan mag. Raimund Grilc.

V osrednjem delu koncerta sta s kvalitetnim petjem poslušalce očarala zbora iz Celja in Isole.

Ob zaključku so vsi zbori skupaj z obiskovalci zapeli skupno koroško skoraj himnično pesem »N'mav čriez jizaro«.

Zdaj že tradicionalni Koncert prijateljstva se je porodil pred enajstimi leti na osnovi osebnega prijateljstva med pevci iz Pliberka, Celja in Isole, zato ima tudi tako globok naslov, ki mu vsebinsko zagotavlja nadaljevanje.

V jeseni letos pa že načrtujejo dvanaesti koncert. Njegovi gostitelji pa bodo pevci »Haliaetuma« v Izoli.

A. H.

Mešani pevski zbor Skupnosti Italijanov iz Isole

Foto: Fera

MESTNO GLEDALIŠČE

»Norci za rešetkami«

Do nedelje, 18. 1. 1998 (ob 19.30, v nedeljo ob 15. uri) je v celovškem gledališču še na sporedu največja avstrijska in perfektno inscenirana travestija francoskega avtorja Jeana Poirisa »La cage aux folles«. Intendantu Dietmarju Pfliegerlu je uspelo postaviti na veliki oder sejmiške dvorane spektakel, ki presega vse, kar se je dotlej igralo v eksilu. Gledalce/gledalke zagotovo fascinira izredna pisanost dragocenih kostumov in blišč na stotine barvnih lučk na odru. Glavni vlogi fantastično igra ta glavna akterja Manfred Lukas Luderer (Georges) in Erich Schleyer (Zaza/Albin). Ne zamudite!

M. Š.

RAVNO sem si grizel nohte, kaj naj napišem na 44 vrsticah, kolikor

mi je manjkalo na peti strani, pa mi kolega prinese zapoznelo, a iskreno novoletno voščilnico mojega starega prijatelja iz Slovenije. Pozna se še iz tistih bolj-ših časov, ko smo eni in drugi, torej Slovenci na senčni in sončni strani Karavank, še delali z mladino, se skupaj udeleževali raznih prireditev, akcij in s tem krepili narodno bratstvo.

Časi so se spremenili, z imenovanim prijateljem se še kdaj srečava na kaki prireditvi, vendar brez podmladka.

Spremenil se je tudi sistem, predvsem tisti v Sloveniji. Pogledi na kulturo koroških Slovencev so se zbistрили v toliko, da je denarja vedno

KOMENTAR

Jože Rovšek

manj in da so nekateri politiki našli edino zveličavno formulo za podporo, in sicer, da bo matica podpirala le tiste projekte, ki utrjujejo narodno identiteto našega slovenskega življa. Meri-

Mačehovska skrb

lo za utrjevanje pa seveda vedo samo v Ljubljani.

Dragi moj prijatelj Rebernik! Hvaležen sem ti za tvoj stavek (ugotovitev) na voščilnici: »Ob vsem tem pa me greni mačehovska skrb in odnos matice ...«

Greni tudi mene. Bomo še kdaj imeli možnost načrtovati kulturne projekte, ki jih bo Ljubljana požegnala kot narodnostno identiteto utrjujejoče?

MATURANTSKI PLES VŠGP

Osrednja gala prireditev v Rožu

Lansko leto je bil le en maturant, letos pa se Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu lahko pohvali že s šestimi. Šola torej postaja privlačna tudi za fante in tako postopoma zgublja zožen sloves gospodinske šole.

Obiltschnigu pa se je plesa udeležil tudi župan prekmajne najbližje jeseniške občine Brudar.

Kar precej poslastic za ples so napovedali maturantke in maturantje, kot npr. srečolov, dražbo torte, ocenjevanje teže pršuta, pripravljeno jed v kleti,

Letošnje maturantke in maturanti Višje šole za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu

Foto: SV

V kulturnem domu v Šentjakobu, kjer je bil v tem predpustnem s plesi prenapolnjenem času tudi letošnji ples šentpeterskih maturantov, se je pretekli petek zvečer zbralo mnogo staršev, prijateljev in sošolcev sedanjih 22 maturantov te osrednje rožanske srednje strokovne šole. Precej je bilo tudi obiskovalcev iz sosednje Slovenije, od koder so seveda tudi dijakinje in dijaki.

Mnogo je bilo tudi tako imenovane prominence na čelu s slovenskim generalnim konzulom v Celovcu dipl. inž. Jožetom Jerajem, predsednikom Slovenske gospodarske zveze dr. Matevžem Grilcem, direktorjem Mohorjeve dr. Antonom Korenom, šolskim inšpektorjem dr. Teodorjem Domejem, ob šentjakobskem županu

in tako so se vsi skupaj izvrstno veselili in zabavali ob glasbi ansambla »Planika« in ob disk-jokeju Mateju.

J. R.

Prvi ples mladenk je veljal svojim očetom

Foto: SV

22. RADIŠKI PLES

Veselo in zabavno v novo leto

Na radiškem plesu je bilo veselo

Foto: SV

Tradicionalni Radiški ples v kulturnem domu je tudi letos privabil številne obiskovalce od blizu in daleč. Razveseljivo za organizatorje pa je, da postaja ples vedno bolj priljubljen tudi pri mlajši generaciji. Predsednik domačega društva Tomaž Ogris je pozdravil navzoče in jim zaželel veliko zabave in

sproščenih ur. Organizatorji so kot ponavadi pripravili bogat srečolov in tudi za pijačo in jedajočo je bilo odlično poskrbljeno. Priljubljeni ansambel »Stopar« iz Slovenije pa je z domačo in mednarodno glasbo zabaval številne navdušene plesalce in plesalke do ranega jutra.

M. Š.

PRIREDITVE

PETEK, 16. 1.

- CELOVEC, Hiša umetnikov / Künstlerhaus – UNIKUM
19.00 11 let UNIKUM: Gala gala. Dva dneva kulturne ponudbe UNIKUM (Petek in sobota od 19. ure dalje)
CELOVEC, Hiša sindikatov (ÖGB-Haus) – ZG za Slovence
19.30 36. maturantski ples

SOBOTA, 17. 1.

- ŠENTJANŽ, v k & k – SPD Šentjanž
20.00 Novoletni koncert z NEW SWING QUARTETOM

NEDELJA, 18. 1.

- LEPENA, na Mlačnikovi osenci – Športna sekcija SPD »Zarja«
11.00 28. sankaska tekma. Štartne številke do 11. ure v cilju. Tekmovanje na lastno odgovornost
ŠMARJETA V ROŽU, v farnem domu
14.30 Veseloigra »Lepa čevljarka« (Frederico Garcia Lorca). Nastopa: gledališka skupina KPD Planina
NONČA VAS, v cerkvi – MePZ Podjuna Pliberk
15.00 Koncert božičnih in posvetnih pesmi. Nastopa MePZ Svoboda Šoštanj
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
20.00 »Vsiljenka«; nastopa skupina »Gledališče senc« iz Šmihela

TOREK, 20. 1.

- CELOVEC, v Mohorjevi lj. šoli – Glasbena šola
16.00 Nastop učencev GŠ, oddelka Mohorjeve lj. šole, 1. skupina
TINJE, v domu
19.15 Angleščina za začetnike
SELE, v farnem domu
19.30 Obolenje krvnega obtoka in njegovo zdravljenje z vidika Kneippove terapije; predava dr. Stefan Jelen

SREDA, 21. 1.

- TINJE, v domu
18.00 Francoščina za začetnike, I.

ČETRTEK, 22. 1.

- CELOVEC, v klubu KDZ, 10.-Okt.-Str. 25 – KDZ
18.00 Občni zbor Koroške dijaške zveze

PETEK, 23. 1.

- TINJE, v domu Sodalitas – KIS
17.00 »Südkärnten – Južna Koroška«; zborovanje. Predavanja, predstavitev projektov in workshop; nadaljuje se v soboto ob 16. uri
CELOVEC, v Slomškovem domu – KKZ in NSKS
19.00 Podelitev 19. Tischlerjeve nagrade Mihi Dolinšku

SOBOTA, 24. 1.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
19.00 Odprtje razstave del Marije Tolmaier in Traudi Lipuš ter koncert MoPZ »Trta«
ROŽEK, v ljudski šoli
19.00 Veseloigra »Lepa čevljarka« (Frederico Garcia Lorca). Nastopa: gledališka skupina KPD Planina
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – Ans. Korenika in SPD »Zarja«
19.30 Koncert »Podjunska ohcet«; izvaja ansambel Korenika
PLIBERK, v farni dvorani – SPD »Edinost«
19.30 »Sem in tja – hin und her«, predstava v režiji M. Hintereggerja

PONEDELJEK, 26. 1.

- ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel in KKZ
8.30 Lutkovna predstava »Cirkus prihaja«. Nastopa lutkovno gled. iz Maribora (predstavi še ob 9.30 in 10.45)

TOREK, 27. 1.

- DOBRLA VAS, v kulturnem domu – KPD Šmihel in SPD »Srce«
9.00 Lutkovna predstava »Cirkus prihaja« (in ob 10. uri)

SREDA, 28. 1.

- CELOVEC, v Tischlerjevi dvorani – KKZ
9.00 Lutkovna predstava »Cirkus prihaja« (in še ob 10. uri)

ČETRTEK, 29. 1.

- ŠENTPETER, VŠGP
8.30 Lutkovna predstava »Cirkus prihaja« (še ob 9.30 in 10.45)

SOBOTA, 31. 1.

- HODIŠE – PLEŠERKA, v gostilni pri Svetiju – SPD »Zvezda«
20.00 Hodiški ples; igra nsambel Tonija Hervola. Bogat srečolov!
ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
20.00 Koncert »Alpe-Jadran v soglasju«. Nastopa Dvojezični zbor

NEDELJA, 1. 2.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
14.30 »Kaj s skriva za velikim trebuhom?«. Nastopa mlad. gledališka skupina KD Škocijan

SREDA, 4. 2.

- CELOVEC, v Mladinskem domu, Mikschalle
19.30 Prešernova proslava ob slovenskem kulturnem prazniku; slavnostni govornik: Janko Messner
Premiera filmov »filma mladje« Koroške dijaške zveze. Avtorji Timi Wüster, Andrina Mračnikar, Oliver Marčeta, Niko Sturm

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)

vabi na zborovanje

»Südkärnten – južna Koroška: Razvojne strategije v obmejnem prostoru – dvojezičnost kot moč«

v petek, 23. 1. 98, od 9. do 17. ure • v soboto, 24. 1. 98, od 9. do 16. ure
Katoliški dom prosvete v Tinjah

PETEK, 23. 1. 98 • 9.–12. 30

Možnosti za razvoj na južnem Koroškem
predavajo: dipl. inž. Kornelia Grajasitz (Avstrijski inštitut za prostorsko načrtovanje), univ. prof. dr. Friedrich Zimmermann (Univerza Gradec), dr. Franz Greif (Zavod za agrarno gospodarstvo Gradec) univ. prof. dr. Andrej Moritsch (Univerza Celovec)
13.30–17.00
Regionalni razvoj v obmejnem prostoru
Predstavitev raznih projektov iz Nižje Avstrije, Gradišanske, Logarske doline (SLO), Švice in Koroške.

SOBOTA, 24. 1. 98 • 9.–15.00

Dvojezičnost in regionalna identiteta
Marketing work-shop za projektne skupine (moderacija doc. Martin Blatter-Constantin, Švica)
Prijava sprejema Kmečka izobraževalna skupnost, Celovec, tel. 0463/54864, faks: 0463/54864-4

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST (KIS)

vabi na predavanje

»Kako gradimo živalim

primerne in poceni svinjake«

v soboto, 17. januarja '98, ob 20. uri, v hotelu Breznik v Pliberku.
Predava dipl. inž. Rudolf Wiedmann, predstavitev knjige na temo
Soprireditelj: Krožek za vzrejo pujskov Pliberk (nem.)

SPD »EDINOST«

V PLIBERKU

vabi na komedijo

»Sem in tja – hin und her«

režija Marjan Hinteregger
sobota, 24. 1. 1998, ob 19.30
farna dvorana v Pliberku

Združenje staršev na ZG in ZRG za Slovence v Celovcu
vabi na

redni občni zbor

v torek, 20. januarja 1998,
ob 20. uri na gimnaziji

Zdravko Mlečnik s Kota v Selah – rojstni dan in god; **Marija Cidej** z Dobrove – rojstni dan; **Nevenka Sommeregger** s Kamna – rojstni dan; **Pavla Zalesnik** iz Šmarjete nad Pliberkom – osebni praznik; **Nežka Opetnik - Sadjakova** iz Doba – 70. rojstni dan; **Nežka Ažnah** z Doba – 86. rojstni dan; **Marija Miklau** iz Štebna

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 15. 1.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PETEK, 16. 1.

18.10 Kulturna obzorja

SOBOTA, 17. 1.

6.08 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

NEDELJA, 11. 1.

6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (mag. Maria Perne)

18.00 Za vesel konec tedna

PONEDELJEK, 19. 1.

18.10 Hanzl Ogris – 70 let

TOREK, 20. 1.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 21. 1.

18.10 Glasbena oddaja

21.04 Večerna

SPD »ZARJA«

vabi na

28. sankasno tekmo

v Lepeni (Mlačnikova osenca)
štartne številke do 11. ure v cilju

nedelja, 18. 1. 1998 ob 11. uri

ŠD ZAHOMC

vabi na

skakanje

na 35 in 50-metrski skakalnici
v spomin Janka Wiegeleja
nedelja, 18. 1. 1998 ob 12. uri

PRAZNUJEJO

– rojstni dan; **Franc Markitz** iz Male vasi – rojstni dan; **Pavel Sadjak** iz Rinkol – rojstni dan; **Marija Kos** iz Borovelj – 75. rojstni dan; **Mici Martinjak** iz Gorinčič – osebni praznik; **Pavla Smrečnik** iz Male vasi – rojstni dan; **Elfrida Oraže** z Bele pri Železni Kapli

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 18. 1.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 19. 1.

4.20 ORF 2 (Ponovitev)

16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

I Dr. Valentin Inzko, 75 let
22. januarja bo praznoval svoj 75. rojstni dan dr. Valentin Inzko, ena največjih osebnosti koroških Slovencev. Akademik, učitelj, narodnostni politik, prvi glavni urednik glasila NSKS, devet let predsednik osrednje organizacije koroških Slovencev, eden izmed pobudnikov spomenice, ki je znova združila Slovence v naprežanjih za uresničitev narodnostnih pravic – ena zadnjih integracijskih osebnosti narodne skupnosti. Nenazadnje pa tudi 25 let vodja manjšinskega šolskega oddelka. Njemu bo namenjena tokratna slovenska televizijska oddaja.

BI RAD/A

SODELOVAL/A?

SPD Bisernica v Celovcu ustanavlja plesno skupino z mednarodnim programom Balkan Express.

Vodil jo bo Ibrahim Shyti, ki je bil 12 let profesionalen plesalec pri Shoti, eni najboljših jugoslovanskih folklornih skupin. Vaje bodo predvidoma dvakrat tedensko, začele pa se bodo februarja.

Če se zanimaš za sodelovanje, pokliči na Slovensko prosvetno zvezo (Celovec, 0463/514300) ali pa kar gospoda Shytija osebno (066 4/45 06 492). Dobrodošle so tako prijave otrok kakor tudi mladincev in odraslih, plesalcev in instrumentalistov.

K & K CENTER

V ŠENTJANŽU

prireja

jezikovne tečaje

Uvodni pogovori
in prijave bodo:

v ponedeljek, 26. 1. 1998,
ob 19. uri: angleščina

v torek, 27. 1. 1998,
ob 19. uri:

slovenščina za začetnike
v torek, 3. 2. 1998,

ob 19. uri: italijanščina 3
v sredo, 4. 2. 1998,

slovenščina v pogovoru
(potrebno predznanje)

Prijave na Slovensko prosvetno zvezo,
tel. 0463 / 51 43 00-12 ali 22

– rojstni dan; **Neži Olip** in **Tomi Mak** iz Sel – rojstni dan; **Danica Slugovec** iz Škocijana – 40. rojstni dan; **Pavel Mak** s Kota v Selah – 75. rojstni dan; **Marjan Jernej** iz Šentvida – 40. rojstni dan; **Eli Knez** iz Lobnika – rojstni dan; **Marko Brumnik** z Obirskega – rojstni dan; **Zala Sadolšek** iz Lobnika – rojstni dan.

SLOVENSKI VESTNIK

Usmerjenost lista

seštevek mnogi izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Sonja Wakounig
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Mirko Štukelj (-32) šport, oglasi
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Slovo od Blaža Singerja

Kako povezuje dobra misel, odprto srce, pomoč in razumevanje v pravem trenutku! Blaž Singer je našim ljudem nudil vse to. Zato tudi smo se v podedeljek ob njegovem slovesu na šentruperškem pokopališču v Celovcu zbrali številni prosvetarji, kmetovalci in živinorejci, njegovi nekdanji učenci v kmetijski šoli Podravlje in še mnogi drugi, ki smo spoštovali njegovo prizadevanje, poštenost do stroke in narodnosti.

Singer je bil velik človek, v ljudskih srcih ni bil nikoli krajevno ali ideološko opredeljen; vzpel se je nad vse to – bil je

koroški, naš, vsidran med ljudi. Kot tak se je od nas tudi poslovil.

»Naši v nas so pokopani ...« je po pesniku v svojem osrednjem poslovnem nagovoru dejal njegov sodobnik in tovariš Tonči Schlapper (beri v okviru). Štefan Domej je izpostavil pokojnikov pomen na področju kmetijstva in ob tem poudaril, da je bil pravi pionir pri ustanavljanju živinorejskih krožkov in se mu za vse to zahvalil. V srcih slovenskih kmetov Blaž Singer ne bo nikoli umrl.

Veliko Singerjevo vlogo na kmetijskem področju je v svo-

jem govoru izpostavil tudi Franci Gröblacher, direktor Koroške kmetijske zbornice. Ob tem pa se je tudi osebno v slovenskem jeziku zelo čustveno poslovil od pokojnika kot mentorja in prijatelja v letih skupnega službovanja.

Občuteno je ob poslavljanju v poslovilni veži in ob grobu narodnjaku Blažu Singerju prepeval moški zbor »Bilke« iz Bilčova, tinjski rektor Jože Kopeinig pa je s posebnim odnosom opravil pogrebne obrede in za tem še mašo zadušnico v šentruperški cerkvi.

J. R.

Dolga leta so polnili strani našega Slovenskega vestnika njegovi gospodarski članki o kmetovanju z vsemi mogočimi nasveti in napotki za neposredne strokovne potrebe pa tudi za organizacijske nuje. Da je bil kot dolgoletni tajnik Slovenske kmečke zveze skoraj neprenehoma tudi prisoten v vaseh naše kmečke srenje, organiziral tečaje za kmete, predavanja vseh vrst in drugo, vedo vsi naši kmetje, posebno še podjurski, s katerimi je ustanovil prvi gojitveni krožek za rejo prašičev, ki jim je bil v veliko pomoč. S svojim neutrudnim delom, ki ni poznalo urnika, je zbudil tudi pozornost Koroške kmetijske zbornice, ki je spoznala v njem dragocenega strokovnjaka in mu nudila možnost, da je v njenem okviru lahko deloval na razširjenem področju kmečkega življenja do svoje zaslužene upokojitve.

Pa tudi na tem delovnem mestu so bili v prvi vrsti naši slovenski kmetje, ki jim je veljala njegova velika skrb in njegovo vztrajno prizadevanje.

Izčrpanega od neprestanega razdajanja svoje telesne in duhovne substance, se ga je polotila bolezen, ki mu je postala sopotnica v njegova starostna leta. Vendar ga nikoli ni zapustila njegova vedrost in ljubezniva šaljivost, ki ga je spremljala vse življenje in večkrat zakrivala resnobo, ki je vladala njegovi notranjosti in ga vedno spet spodbujala v nove dosežke, ki so terjali pretežke napore od človeka, ki živi samo eno življenje.

Samo eno življenje, usmerjeno v korist narodni skupnosti in v blagor družine, ženi in otrokom, po katerem so se ti zgledovali na svoji življenjski poti in v kateri je bil in bo ostal vzorni lik očeta.

Dragi Blaž!

V naših mislih bo ostala podoba Tvojega lika neokrnjena, kakor smo jo spoznali v času, ki smo ga preživeli skupno, in v spoštovanju jo bomo nosili v naših srcih do svojega lastnega groba; – kajti, tako pravi pesnik, »naši v nas so pokopani in mi smo njih nagrobni križ!«

boj za preživetje in ga dvignilo na ravan človeka, ki je s polno silo lahko črpal iz sebe in iz svojega lastnega spoznanja ter se razdal za blaginjo družbe, ki mu je bila pri srcu iz globoke narodne in socialne zavesti.

V mladinski organizaciji je napravil svoje prve korake in bil svojim mladim tovarišem učitelj in vodnik v nova obzorja, v katere našim kmečkim mladim dotedanje družbene strukture še niso odpirale vrat. V nadaljnjem se je posvetil iskanju grobov padlih borcev proti fašizmu in urejal prekope na spodobna grobišča, na katerih danes lahko s ponosom pristopimo v globok poklon mirujočim v zemlji, za katero so darovali svoja življenja. Njegovo pero pa je postavilo spomenik enemu naših narodnih herojev, Matiji Verdniku-Tomažu, v žaloigri »Naša pot« in dalo s tem vsemu našemu antifašističnemu uporniškemu gibanju pečat kulturnega dejanja v literarnem obeležju, zvesto po Cankarjevi besedi, da je »naša domovina boj in prihodnost« in da je »ta domovina vredna najzlahtnejše krvi in najboljšega življenja«. Od tedaj pa njegovo pero ni več mirovalo in je bilo prisotno v najrazličnejših prispevkih, v esejih in analizah našega kulturnega delovanja v našem časopisu, revijah in drugih publikacijah.

Tudi turistični vodnik Koroške z dvojezičnim seznamom krajevnih imen je izšel izpod njegovega peresa. Njegova najbolj intenzivna dejavnost pa je veljala kmečkemu svetu in življenju naše godeželja.

Slovo od sodobnika in delovnega tovariša

Foto: SV

V imenu Zveze slovenskih organizacij in Slovenske prosvetne zveze, ki sta bili že v času svoje prvotne oblike pokopni-kova duhovna domovina, se poslavljam od sodelavca, tovariša in prijatelja, katerega plodno delo je bistveno oblikovalo podobo našega slovenskega življenja in ustvarjanja na Koroškem v dolgih desetletjih.

Ko spomin beži po razvejanih poteh nazaj v preteklost – vse do naših mladostnih dni, ko smo se našli in nastopili pot v neznano, toda upa polno bodočnost, srečujemo mejnike, ki se porajajo ob naši cesti in izpričujejo brezmejno predanost potnikov v njihovem stremeljenju do ciljev, ki jih je zastavila iskrena želja po lepšem in srečnejšem življenju. V koliko so na teh postajah še vidna znamenja posameznikov, ki so v času obledela in morda zgubila tudi svoj prvotno svetli obraz, ni kama, na katerem ne bi bilo vklesano ime našega plemenitega pokojnika Blaža Singerja. Ni področja v življenju naše narodne skupnosti, kjer njegova delovna roka ne bi zapustila sledov, kjer ne bi bila ovekovčena znamenja njegove duhovne ustvarjalnosti.

Izhajajoč iz najbolj skromnih razmer na obrobju Karavank, na Mačah v Rožu, kjer je leta 1921 zagledal luč sveta, ga je gnala neukrotljiva sla po učenju in spoznavanju na pot vztrajnega samouka in ga usposobila za naloge, katerih se po navadi lotevajo le ljudje, ki sta jim stan in zmogljivost roditelev lahko omogočila izobrazbo v višjih šolskih klopeh. Toda njega je učilo le življenje in trd

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Piše dr. Štefka Vavti

Zadnjič sem pisala o dobrih sklepih, ki jih ponavadi sklenemo za novo leto, danes pa bom k temu dodala še nekaj misli o naši nedoslednosti.

Iz vašega vsakdanjika zagotovo poznate scene kot je ta: znanci, ki vas pravzaprav samo še dolgočasijo, so se pravkar poslovili in ve ste v tem trenutku prepričane, da je bilo to tokrat res zadnje srečanje, da ste jih zadnjič povabile na kavo in da boste drugič odkrito povedale, da vam ni več do nadaljnjih kontaktov.

In vendar poteka vse drugače, ko vas nekaj dni kasneje spet pokliče »nepriljubljena« znanka.

Namesto da bi bile odkrite in priznale, da vam res ni do kontaktov, ste sladko-prijazne in seveda se je tudi ne znate otresti z jasnimi NE, ko vas povabi na skupen obisk kina. Tam torej sedite z njo in ne morete uživati filma na zaslonu, ker se jezite nase, češ da se vam spet ni posrečilo biti dosledna in uveljaviti vašega sklepa.

Psihologi in psihoterapevti razlikujejo več vrst »dobrih sklepov«. Enemu od teh bi lahko rekli »žal mi je, da sem«. V tem primeru sicer sebi in svetu vedno znova zatrjujete, da ste sklenile to in ono, vendar pa ste žal spet grešile. Težko boste dosledne tudi pri tako imenovanih sklepih »morala bi«, kajti le-ti so premalo jasni. Bolje bi bilo, če rečete: storiti želim to

ali ono ali pa bom storila. »Morala bi« – pri tem se ponavadi ustavite na polovici – ni poti, kajti »morala bi« še dolgo ne pomeni, da »bom« res kaj storila.

Ženski problem je menda tudi, da smo bolj samokritične kot moški. Zato smo hitro pripravljene »spremeniti sebe«, če nekaj ne poteka prav, pri tem pa se ne zadovoljimo z majhnimi koraki, temveč želimo od enega dneva do drugega postati »nova osebnost« (o tem sem že pisala).

Ste dosledne?

Če torej trpite zaradi svoje nedoslednosti, vam bo v pomoč, če se zavedate, da imajo vaši problemi svoje korenine verjetno že v zgodnjem otroštvu. Če ste na primer kot otrok za negativne izkušnje (poraz, poškodba ...) dobile od staršev košček čokolade ali bonbonček »za tolažbo«, bo ta izkušnja uspešno delovala tudi v kasnejšem življenju. Kot v neke vrste refleksi si boste po vsakem porazu privoščile kaj sladkega ... Prav zato pa je tudi tako težko biti dosledna. V pomoč vam bo, če boste čimbolj natančno formulirale svoje cilje in jih skušale uresničiti z majhnimi koraki. Pri tem se raje ne primerjajte z drugimi, temveč skušajte najti svojo osebno pot. Če se vam bo torej posrečilo, da boste dosledne pri kakšni malenkosti, vas bo ta uspeh po vsej verjetnosti vzpodbudil tudi za večje cilje.

Dan odprtih vrat na dvojezični trgovski akademiji

Velik živ-žav je bil pretekli terek na dnevu odprtih vrat na dvojezični TAK, katerega so se udeležili tudi številni dijaki z učiteljskim osebjem iz glavnih

bila tudi nagradna igra z dvema zadetkoma. Sedaj TAK obiskuje 140 dijakov/diakinj v sedmih razredih, profesorski zbor pa šteje 25 oseb.

Ravnateljica Maja Hoja-Amrusch, Joza Habernik, nagrajenec Ingo Muri in Teodor Domej

Foto: SV

in poklicnih šol dvojezičnega ozemlja. Ravnateljica mag. Maja Hoja-Amrusch je obiskovalcem predstavila to pomembno izobraževalno ustanovo in opozorila na različne projekte, ki so nastali v zadnjih letih. V okviru šolske predstavitve je

Predstavitve sta se udeležila tudi strokovni nadzornik mag. Teodor Domej in predsednik združenja staršev Joza Habernik, prireditelj pa je gmotno med drugim podprla tudi Slovenska gospodarska zveza.

M. Š.

ODBOJKA

Zmaga in poraz

Spojena ženska ekipa Dob/AVC v osnovnem krogu tekmovanja žal ni bila tako uspešna kot moška in je prvi del tekmovanja končala na 7. in predzadnjem mestu. Trener ekipe Supnig je že nekajkrat poudaril, da se za moštvo »pravo« tekmovanje prične šele po

pravila, bo po novem predvidoma samo zadnje moštvo po drugem kolu izpadlo iz lige, predzadnje moštvo pa bo moralo nastopiti proti zmagovalcem deželnih lig in se za 2. ligo ponovno kvalificirati. Moštvo, ki bo zmagalo, pa igra proti zmagovalcu 2. lige zahod za

z Dunaja in v nedeljo proti Wölblingu, ki je drugo kolo pričelo na prvem mestu z devetimi točkami. Igra v soboto je bila zelo napeta. Domačinke so prvi set gladko dobile, toda na začetku drugega seta močno popustile, da zaostanka niso mogle več nadoknaditi. V tretjem nizu so se ponovno zbrale in tudi že vodile z 12:10, vendar set izgubile z 12:15. Četrti niz je bil podoben drugemu in domačinke so bile kmalu v zaostanku s 7:14, toda še enkrat so zbrale vse svoje moči in se nasprotniku približale na 13:14, vendar so set in tekmo vseeno izgubile.

Razočaranje po tekmi je bilo veliko, toda igralke so vedele, da ne smejo preveč debatirati o izgubljeni tekmi, temveč se pripraviti na naslednji dvoboj.

Dob/AVC – Wölbling 3:1

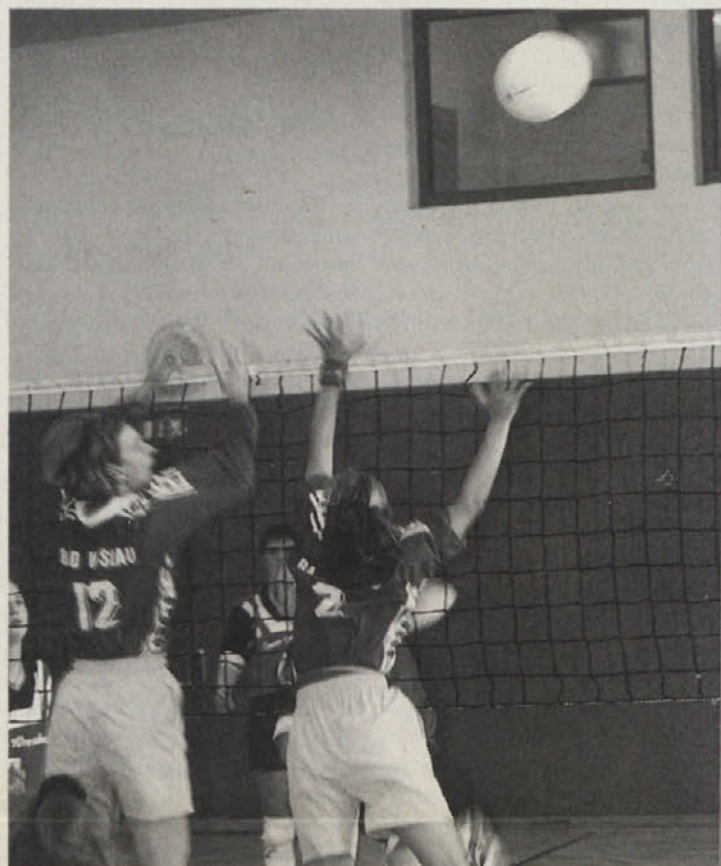
Dan navrh so domačinke pokazale, da še niso pozabile, kako se zmaguje, in nasprotnice prepričljivo premagale s 3:1. Igra je bila res dobra in po tekmi se je trenerju in vsem igralkam olajšanje videlo na obrazih.

Trener Supnig: »Cel kamnolom mi je padel s srca, ker smo končno spet zmagali. Z moštvo sem bil danes nadvse zadovoljen. Veselilo bi me, če bi še več navijačev prišlo v telovadnico, ker imamo še nekaj tekem na domačih tleh in vsaka je za nas izredno pomembna.«

Naslednja tekma Dobljank bo v soboto, 17. 1. 1998 ob 18. uri v telovadnici Uršulink v Celovcu (Ursulinengasse).

1. LIGA

Donaukraft – Dob 3:0
M. T.

Po dolgem času spet zmaga Dobljank

Foto: SV

osnovnem krogu, ker je sam nekaj časa potreboval, da je našel optimalno postavbo.

V drugi ligi se sedaj tekmovanje nadaljuje tako, da prvi dve ekipi tekmujejo za vstop v 1. avstrijsko ligo, ostale ekipe pa za obstoj v 2. ligi. Ker je avstrijska odbojarska zveza šele pred kratkim spremenila svoja

naslov regionalnega prvaka. Cilj Dobljank je mesto med prvimi štirimi.

Dob/AVC – WAT/Ottakring 1:3

Pretekli konec tedna so Dobljanke odigrale prvi dve tekmi v novem letu na domačih tleh. V soboto proti WAT/Ottakring

ŠAH

18. mesto za ekipo SŠZ!

Štiričlanska ekipa SŠZ je na Koroškem članskem prvenstvu v aktivnem šahu (po 30 minut za vsakega igralca) preteklo nedeljo, v Beljaku med 38 ekipami osvojila dobro 18. mesto.

Moštvo v postavi Silvo Kovač, Aleksander Lukan, Ivko Ferm in Ivan Lukan je z dvema zmagovalci proti Šmohorju in Trgu, enim neodločenim rezultatom (proti Baldramsborfu) ter z dvema porazoma (Raiffeisen Celovec in Admira Beljak) osvojilo 10 točk.

Najboljši posamezni rezultat je zabeležil Silvo Kovač (4) pred A. Lukanom (3), I. Lukanom (2,5) in I. Fermom (0,5). Manj uspešno je bilo tokrat moštvo SŠK »Obir« iz Železne Kaple, ki je nastopilo brez Dušana Jokoviča. Obir je s šestimi točkami osvojil 35. mesto. Kapelčani so nastopili v postavi Moser, J. Wolte, Karner, Hanschou in Stossier.

Koroški prvak je presenetljivo postala ekipa iz Sveč (Brezelj, Brandner, Pokupec st. in Pokupec ml.) pred celovškim ASK in ekipo RBB/WAC Wolfsberg (obe po 15 točk). Sveče so turnir odločile v svojo korist po mač-točkah, po oceni Buchholz bi bili šele tretji. Četrto mesto je s 13,5 točkami zasedlo moštvo ASKÖ Bekštanj v Vojskom Mencingerjem na prvi deski.

TURNIR SŠZ

Zmagal dr. Amrusch

Na božičnem hitropoteznem turnirju SŠZ pri Miklavžu v Bilčovsu je zmagal dr. Jozi Amrusch (8 točk) pred mag. G. Živkovičem in mag. G. Isolo (SV Zugzwang Celovec), ki sta osvojila po sedem točk. Naslednja mesta so osvojili mag. Franci Rulitz (6,5), Ivko Ferm (6), Ivan Lukan (4) in Rupert Reichmann (3,5).
I. L.

Silvo Kovač

Foto: SV

SKAKANJE

Zahomčani v dobri formi

Na praznik treh kraljev je ŠD Zahomc v domačem nordijskem centru ob krasnem vremenu in odlično pripravljeni skakalnici priredilo tekmovanje, katerega so se udeležili skakalci šolarji iz Koroške, Štajerske, Slovenije in Italije. Skupno je bilo na startu nad 60 mladincev, tekmovanje pa je šlo za deželni industrijski pokal. Tekmovanje je potekalo brez hujših padcev.

Rezultati:

35 m skakalnica: šolarji I

1. Stefan Samitz (Vrba), 34/33,5 m 221,5
2. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc), 32,5/34 m 214,9
3. Fabian Zavodnik (ŠD Zahomc), 33,5/33,3 m 207,7
4. Janez Tolar (Žirovnica), 33/34 m 207,7

50 m skakalnica: šolarji II

1. Sepp Walluschnig (ŠD Zahomc), 52/51,5 m 240,8
2. Stefan Kaiser (ŠD Zahomc), 50/49,5 m 226,1
3. Stefan Knabl (Beljak), 48,5/49,5 m 225,4
4. Martin Kuglitsch (ŠD

Zahomc), 48/49 m 217,1
5. Bine Zupan (Žirovnica), 48/50,5 m 216,3

Skakanje v Beljaku

Dekleta II:

1. Kerstin Mörtl (ŠD Zahomc) 174,0; 2. Doris Jarnig (ŠD Zahomc) 141,5; 3. Petra Mörtl (ŠD Zahomc) 124,0.

Dečki II:

1. Mathias Jonach (SV Beljak) 199,0; 2. Tomaž Druml (ŠD Zahomc) 177,5; 3. Christof Leitner (KSG Celovec) 174,5.

Šolarji I:

1. Stefan Samitz (SZ Vrba) 217,0; 2. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc) 210,0; 3. Gerald Nageler (SV Beljak) 208,5.

Šolarji II:

1. Stefan Kaiser (ŠD Zahomc) 244,3; 2. Sepp Walluschnig (ŠD Zahomc) 236,6; 3. Stefan Knabl (SV Beljak) 234,1.

Mladina I:

1. Markus Knabl (SV Beljak) 218,5; 2. Hans Millonig (ŠD Zahomc) 204,9.

Mladina II:

1. Christian Santler (SV Beljak) 203,9; 2. Werner Müller (ŠD Zahomc) 201,9. M. Š.

SMUČANJE

Danijel Užnik petnajsti

Danijel Užnik

Foto: SV

Tekmovanja za evropski pokal so v polnem teku. Pretekli ponedeljek in torek sta bili dve tekmovanji v Zauchenseeju in Schladmingu. Na veleslalomski tekmi v Zauchenseeju je Danijel osvojil 15. mesto in postal za zmagovalcem Gruberjem in Patrickom Wirthom (2.) najboljši Avstrijec. Tekmovanje v smuku, mesto pri tem sploh ni bilo pomembno, pa je opravil kot trening za superveleslalom.

Rožanski pokal

Preteklo nedeljo je bilo v Podnu tekmovanje za Rožanski pokal, katerega se je udeležilo veliko smučarjev in smučark.

Šentjanščanom tokrat ni tako dobro uspelo in so se morali zadovoljiti s tretjimi mesti: Mihi Sablatnik, Isabel Sablatnik in Sara Ogris

M. Š.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 2

Dr. Vidmar – Teichmann / Karlovy Vari 1907

Ta šahovski oreh je v spomin na dr. Milana Vidmarja – prvega slovenskega šahovskega velemejstra. Na diagramu je pozicija iz njegove turnirske

partije. Na osmi vrsti črni skakač brani kralja pred napadom belih figur. Dr. Vidmar, ki je na potezi pravilno ocenil slabost črne vojske, je z lepo kombinacijo matiral nasprotnika!

Rešitev štev. 1

Odlično postavljeni beli trdnjavi hitro in učinkovito obračunata s črnim kraljem. Najprej krene v napad trdnjava na f liniji: 1.Tf4+ Kh5 vdor bele trdnjave na četrto vrsto odloči! 2.Th4+! gh4 3.g4 mat! Tudi kaj takega se lahko zgodi na šahovnici!

